

ЗВО «УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»

**Факультет суспільних і прикладних наук
Кафедра дизайну**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчально-методичної роботи

Ярослав ШТАНЬКО

“31” 08 2026 р.

БІОФОРМИ В ГРАФІЧНОМУ ДИЗАЙНІ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Спеціальність	В2 Дизайн
Освітньо-професійна програма (наукова)	«Графічний дизайн»
Освітній рівень	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	Українська
Семестр викладання	IV

**Івано-Франківськ
2026**

РОЗРОБНИК:

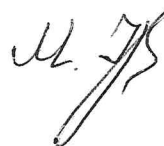
доц. кафедри дизайну
кандидат мистецтвознавства, доцент

Наталія ГІЛЯЗОВА

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри дизайну
протокол № 1 від 28 серпня 2026
завідувач кафедри

Ірина МАТОЛІЧ

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОПП

Наталія ГІЛЯЗОВА

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради, протокол № 1 від 31 серпня 2026 р.

е-mail	nataliia.hiliyazova@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	кафедра дизайну, ауд.510
Посилання на сайт	https://ukd.edu.ua/person/nataliya-gilyazova
Сторінка курсу в СДО	https://online.ukd.edu.ua/course/view.php?id=3585

ВСТУП

Анотація навчальної дисципліни «Біоформи в графічному дизайні»

Дисципліна «Біоформи в графічному дизайні» належить до обов'язкових дисциплін освітньої програми. Вивчення курсу передбачає практичні заняття та самостійне опрацювання матеріалу.

Біоніка – наука про використання в техніці, архітектурі та дизайні знань про конструкцію та форму, принципи та технологічні процеси живої природи. Основу біоніки становлять дослідження по моделюванню живих систем. Відтак у професії дизайнера є важливим **застосування біоформ**.

У межах вивчення дисципліни студенти створюють низку практичних завдань. В процесі виконання передбачено поєднання ручної графіки та комп'ютерних графічних програм.

Мета викладання дисципліни – засвоїти знання з трансформації об'єктів живої природи в об'єкти дизайну та застосування стилізації біоформ у графічному дизайні.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен **знати**:

- знати основні види та напрямки в біоніці;
- комплексний характер практичного процесу впровадження біоформ в створення об'єктів дизайну,
- методи стилізації та трансформації об'єктів живої природи в об'єкти графічного дизайну.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен **вміти**:

- оперувати характеристиками основних методів проектування;
- створювати та виконувати ескізні та проектні розробки біоформ;
- самостійно збирати та аналізувати інформацію отриману з Інтернет ресурсів;
- застосовувати здобуті знання та навички у сфері графічного дизайну та у вирішенні творчих завдань.

Компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення навчальної дисципліни (шифри та зміст компетентностей та програмних результатів навчання вказано відповідно до ОПП “Графічний дизайн” (2024/2025)).

Шифр та назва компетентності	Результати навчання
СКЗ. Здатність здійснювати композиційну побудову об'єктів дизайну.	ПРН 7. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти для розроблення художньо-проектних вирішень.
СК 9. Здатність здійснювати колористичне вирішення майбутнього дизайн-об'єкта	ПРН 8. Оцінювати об'єкт проектування, технологічні процеси в контексті проектного завдання, формувати художньо-проектну концепцію.

	ПРН 9. Створювати об'єкти дизайну засобами проектно-графічного моделювання. ПРН 10. Визначати функціональну та естетичну специфіку формотворчих засобів дизайну у комунікативному просторі. ПРН 11. Розробляти композиційне вирішення об'єктів дизайну у відповідних техніках і матеріалах. ПРН 18. Відображати морфологічні, стильові та кольорофактурні властивості об'єктів дизайну
--	--

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	2		
Семестр	2		
Кількість кредитів ЄКТС	3		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	заочна форма
	Практичні	42 (в годинах)	8 (в годинах)
Самостійна робота		48 (в годинах)	82 (в годинах)
Форма підсумкового контролю	екзамен		

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Пререквізити	Постреквізити
Композиція	Дизайн-проектування
Рисунок	Комп'ютерний дизайн в графіці
Кольорознавство	Проектування поліграфічної продукції

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва завдання	Вимоги до завдання	Год.
1.	Стилізація природніх форм	На основі флори чи фауни створити низку стилізованих зображень в різних інтерпретаціях у відповідних техніках і матеріалах Матеріал: акварельні фарби, туш, перо. Формат: А4.	14
2.	Біоформи проєктуванні у	На основі природної форми створити серію об'єктів: <i>знак / логотип; патерн; мокап з логотипом</i> . Поєднати у роботі рукотворне ескізування з комп'ютерним проєктуванням <i>Матеріал:</i> олівці, лінери, графічні програми. <i>Формат:</i> А4.	16
3.	Біоформи дизайн-об'єкти в	Створити об'єкт графічного дизайну (плакат) на основі Завдання 2. Матеріал: графічні програми. Формат: А3.	12
	Всього годин		42

Екзаменаційне завдання.

Опираючись на власні польові дослідження розробити та репрезентувати презентацію логотипів (5-6 од.) м.Івано-Франківськ або іншого міста України, які створені на основі природніх форм

Зміст самостійної роботи здобувачів

Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни:

Найменування видів робіт	Розподіл годин за формами навчання	
	денна	заочна
Самостійна робота, год, у т.ч.	48	82
Скетчи об'єктів флори і фауни	6	12

Опрацювання та збір матеріалу до Завдання 1.	6	12
Опрацювання та збір матеріалу до Завдання 2.	6	12
Опрацювання та збір матеріалу до Завдання 3.	6	12
Виконання екзаменаційного завдання	24	34

ПОЛІТИКА КУРСУ

Відповідно до нормативної бази УКД

1) щодо системи поточного і підсумкового контролю

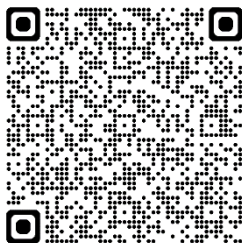
Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань студентів, проведення практик та атестації, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з “Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти”. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

2) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

3) щодо відпрацювання пропущених занять

Згідно “Положення про організацію освітнього процесу” здобувач допускається до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, диференційованого заліку), якщо він виконав усі види робіт, передбачені на семестр навчальним планом та силабусом/робочою програмою навчальної дисципліни, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримав ≥ 35 бали), відпрацював визначені індивідуальним навчальним планом всі лекційні, практичні, семінарські та лабораторні заняття, на яких він був відсутній. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

4) щодо дотримання академічної доброчесності

“Положення про систему забезпечення академічної доброчесності” закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища, професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

5) щодо використання штучного інтелекту

“Політика використання штучного інтелекту” визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в освітньому процесі. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).¹ “Положення про систему забезпечення академічної доброчесності” містить рекомендації щодо використання в

¹ визначається політика використання ШІ в навчальній дисципліні - дозволене/заборонене, правила використання

академічних текстах генераторів на основі штучного інтелекту. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

6) щодо використання технічних засобів в аудиторії та правила комунікації

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). На гаджетах повинен бути активований режим «без звуку» до початку заняття. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо, окрім виробничої необхідності. Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено (за винятком, коли це передбачено умовами його проведення). У разі порушення цієї заборони результат анулюється без права перескладання. Ознайомитись з відповідним документом можна за [посиланням](#). Комунікація відбувається через електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.

7) щодо зарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти

Процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти визначаються «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

Аудиторні заняття з дисципліни «Біоформи в графічному дизайні» проходять у формі практичних занять.

Відпрацювання студентом пропущених або не вчасно створених практичних робіт виконуються в аудиторії. Це потрібно для того щоб виключити можливість плагіату, тобто присвоєння і здачі студентом чужої роботи.

Важливим елементом у навчальному процесі є **академічна доброчесність** – сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень. Відповідно до цього викладач повинен надавати достовірну інформацію про використані джерела та

власну творчу діяльність, а студент у свою чергу посилення на джерела інформації у разі використання при створенні ідей, ескізів та розробок.

У разі застосування AI у процесі виконання практичного завдання здобувач повинен надати супровідну інформацію: зазначити конкретні програми, плагіни чи нейромережі які використовувалися; яку саме частину роботи згенеровано за допомогою ШІ. Практичні роботи повністю згенеровані за допомогою ШІ не допускаються до здачі.

Загалом після завершення кожної практичної роботи відбувається колективне обговорення між студентами та викладачем щодо виявлення негативних та позитивних моментів у виконаному завданні. При виконанні графічної роботи важливим є творчий підхід до завдання, використання власних ідей, зарисовок та ескізів.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця в галузі графічного дизайну.

Програмний результат навчання	Метод навчання	Метод оцінювання
ПРН 7. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти для розроблення художньо-проектних вирішень. ПРН 8. Оцінювати об'єкт проектування, технологічні процеси в контексті проектного завдання, формувати художньо-проектну концепцію. ПРН 9. Створювати об'єкти дизайну засобами проектно-графічного моделювання. ПРН 10. Визначати функціональну та естетичну специфіку формотворчих засобів дизайну у комунікативному просторі. ПРН 11. Розробляти композиційне вирішення об'єктів дизайну у	словесний метод (викладення нового матеріалу); наочний метод (прикладні завдання, приклади зразків); інтерактивні методи (дискусія); практичний метод (застосування ручної та комп'ютерних графік, створення дизайн-об'єктів); стимулювання обов'язку і відповідальності в навчанні (відповідальності в роботі, доброчесності як в процесі навчання, так і при виконанні замовлень)	екзамен

відповідних техніках і матеріалах. ПРН 18. Відображати морфологічні, стильові та кольорофактурні властивості об'єктів дизайну		
--	--	--

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНІ РЕСУРСИ

Для вивчення навчальної дисципліни «Біоформи в графічному дизайні» необхідно:

- 1) проектор або інший мультимедійний екран для демонстрації презентацій теоретичного матеріалу та практичних завдань;
- 2) доступ до мережі Інтернет (пошукова система Google, платформа ІІІ, наприклад такі як Gemini, для порівняльного аналізу референсів та роботи з презентаційними зображеннями);
- 3) програмне забезпечення Adobe Creative Cloud (Illustrator та Photoshop для створення практичних завдань);
- 4) книги, що входять до програми навчального курсу.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Вид	Зміст	% від загальної оцінки	Бал	
			мі п	ма х
Поточні контрольні заходи	всього	60	35	60
Підсумкові контрольні заходи	екзамен	40	24	40
Всього:	-	100	60	100

Усі практичні заняття з курсу «Біоформи в графічному дизайні» проводяться у форматі, що визначений деканатом університету (онлайн/офлайн чи змішаному).

Відвідування практичних занять з курсу є обов'язковим. Усі пропущені заняття повинні відпрацюватися впродовж трьох наступних тижнів після отримання пропуску, або після того, як студент повернувся до навчання.

Поточний контроль передбачає здачу студентом усіх практичних завдань за семестр у належному вигляді.

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в «Електронному журналі обліку успішності академічної групи» на підставі чотирибальної шкали – “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За

результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Критерії оцінювання (аудиторні заняття):

Бали	Критерії оцінювання
54-60 – 5 A	Студент в повному обсязі опанував теоретичний матеріал (принципи застосування біоформ, методи стилізації) і виконав практичне завдання. Робота є акуратною, виконана з творчим авторським підходом та дотриманням усіх вимог до завдання.
50-53 – 4 B	Студент добре опанував практичний та теоретичний матеріал, вчасно та якісно справився з усіма поставленими завданнями, творчо підійшов до виконання практичної роботи, але при цьому зробив декілька незначних помилок під час створення завдань (неохайність виконання).
45-49 -4 C	Студент в цілому добре опанував практичний та теоретичний матеріал , вчасно та якісно справився з більшістю поставлених завдань, достатньо творчо підійшов до виконання практичної роботи, але при цьому виконані роботи мали значні недоліки (неохайність виконання, невірне застосування стилізації)
40-44 -3 D	Студент в достатньому обсязі опанував практичний та теоретичний матеріал, справився з частиною поставлених завдань або виконав практичну роботу на недостатньо професійному рівні, при цьому вона мала значні недоліки (неохайність виконання, недотримання принципів стилізації, відсутність творчого підходу тощо).
35-40 – 3 E	Студент не опанував значну частину практичного та теоретичного матеріалу, погано справився з поставленими завданнями або виконав практичну роботу на недостатньо професійному рівні, робота має значні недоліки, а саме:

	неохайність виконання, недотримання основних вимог до завдання, відсутність творчого підходу тощо.
0-34- 2 F	Студент, не опанував практичний та теоретичний матеріал, не виконав завдання.

Критерії оцінювання (підсумковий контроль/екзаменаційне завдання):

Бали	Критерії оцінювання
37-40 – 5 A	Екзаменаційне завдання виконано повністю та на високому професійному рівні. Польове дослідження є ґрунтовним, системним і містить достатню кількість власних фото-, графічних або аналітичних матеріалів. Презентація логічно структурована, містить якісні ілюстративні матеріали, обґрунтування творчих рішень і висновки. Під час захисту здобувач вільно володіє професійною термінологією, аргументовано відповідає на запитання, демонструє високий рівень професійної підготовки та самостійності.
33-36 – 4 B	Завдання виконано повністю. Польове дослідження достатньо повне, хоча окремі етапи аналізу або обґрунтування могли бути висвітлені детальніше. Презентація добре структурована, оформлена відповідно до вимог. Захист переконливий, відповіді на запитання достатньо аргументовані, хоча можуть траплятися окремі неточності у професійній термінології або поясненні творчого задуму.
30-32 – 4 C	Завдання виконано в повному обсязі, однак дослідження має обмежений аналітичний характер або недостатньо розкриває особливості природних форм.. Презентація містить усі необхідні складові, проте її структура або оформлення не завжди є послідовними. Під час захисту здобувач демонструє достатній рівень знань, але аргументація окремих дизайнерських рішень є неповною.
27-29 – 3 D	Завдання виконано з дотриманням мінімальних вимог. Польове дослідження є поверховим або недостатньо обґрунтованим. Презентація недостатньо логічна або містить помилки в оформленні. Захист свідчить про базове розуміння виконаної роботи, однак відповіді є неповними, недостатньо аргументованими, професійна термінологія використовується частково.

25-26 – 3 E	Виконано лише мінімальний обсяг вимог екзаменаційного завдання. Польове дослідження має фрагментарний характер, аналіз природних форм є недостатнім. Презентація не повністю розкриває процес виконання роботи, оформлена зі значними недоліками. Під час захисту здобувач відчуває труднощі з поясненням власних рішень та відповідає на запитання лише за допомогою екзаменатора.
0-24 2 F	Екзаменаційне завдання не виконано або виконано на рівні, що не відповідає встановленим вимогам. Відсутнє польове дослідження, логотипи не розроблено або вони є випадковими, не відповідають темі

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі.

Підсумковою формою контролю дисципліни «Біоформи в графічному дизайні» є екзамен, який передбачає створення дизайн-об'єкту.

Процедура проведення контрольних заходів, а саме підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів», яке розміщено на сайті університету в розділі «Публічна інформація»: <https://ukd.edu.ua/node/1149>

До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 бали і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно Шкали оцінювання знань за ЄКТС) і є сумою балів, отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %	Шкала ECTS
Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A
Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C

Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E
Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F
Національна недиференційована шкала		
Зараховано	60 – 100	-
Не зараховано	0 – 59	-

Студенти, які не з'явилися на екзамені без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

Об'єктивність процедур проведення контрольних заходів забезпечується відмежуванням результатів поточного контролю від результатів підсумкового контролю.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Гілязова Н. М. Застосування біоформ у створенні логотипу. Традиції та інновації в сучасному дизайні. Всеукр. наук.-практ. конф., УКД, Івано-Франківськ. 25 квіт. 2024 р., С. 39–42
2. Гілязова Н.М. Природні форми в об'єктах графічного дизайну: методи створення. Український мистецтвознавчий дискурс. Національний авіаційний університет. Видавничий дім «Гельветика», 2024. № 6. С. 35-40.
3. Мигаль С.П. Дида І.А. Біоніка в дизайні просторово-предметного середовища: навч.посібник. Львів:Львівська політехніка, 2014. 225с.
4. Лесняк Володимир Іванович. Графічний дизайн (основи професії) : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Харків: Індекс Маркет, 2018. 416 с.
- 5.

Додаткова література

1. Резніченко М.І., Твердохлібова Я.М. Художня графіка: Навчально-методичний посібник для студентів художньо-графічних факультетів. Тернопіль: Навчальна книга: Богдан, 2019. 272 с.
2. Резніченко М.І. Художньо-прикладна графіка: Програма для студентів художньо-графічних факультетів педагогічних навчальних закладів. Львів: Світ, 2015. 185 с.

Електронні інформаційні ресурси

1. Основи біоніки в проектуванні: веб-сайт. URL: <https://mozok.click/1826-osnovi-proektnoyi-dyalnost-osnovi-bonki-v-proektuvann.html>
2. Використання біоніки в дизайні: веб-сайт. URL: <https://xn----7sbbblh9b0av4l.xn--j1amh/blog/2019/01/02/%D0%B2%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D1%8F-%D0%B1%D1%96%D0%BE%D0%BD%D1%96%D0%BA%D0%B8-%D0%B2-%D0%B4%D0%B8%D0%B7%D0%B0%D0%B9%D0%BD%D1%96/>